

Revizija smernic o tveganem financiranju

Pojasnilo

Predlagane spremembe smernic o tveganem financiranju¹ so neposredno povezane z rezultati preverjanja ustreznosti, tj. celovite ocene politike, s katero se oceni, ali pravila o državni pomoči, ki so bila del posodobitve področja državnih pomoči, ustrezajo svojemu namenu. Rezultati preverjanja ustreznosti so predstavljeni v delovnem dokumentu služb Komisije o preverjanju ustreznosti, objavljenem 30. oktobra 2020².

Rezultati ocene preverjanja ustreznosti so potrdili, da so pravila o državni pomoči za tvegano financiranje, ki so se začela izvajati leta 2014, na splošno dobro delovala in prispevala k odpravi nedelovanja trga, ki je malim in srednjim podjetjem (MSP) v EU preprečevalo privabljanje financiranja, potrebnega za njihovo rast in uspešnost, in to brez neupravičenega izkrivljanja konkurence.

Kljub temu je ocena preverjanja ustreznosti pokazala tudi potrebo po nadaljnji poenostavitvi in pojasnitvi uporabe pravil, da se olajša uporaba shem državne pomoči v podporo tveganemu financiranju. V ta namen so predvidene naslednje kategorije ciljno usmerjenih sprememb smernic o tveganem financiranju:

- i. preureditev obstoječih določb za izboljšanje berljivosti in lažjo uporabo, vključno s konsolidacijo obstoječih zahtev za predhodno oceno, ki so trenutno navedene v različnih delih smernic (**prva skupina**);
- ii. dodatna pojasnitev specifične vsebine in ravni dokazov, potrebnih za dokazovanje specifičnega nedelovanja trga ali druge pomembne ovire pri dostopu do financiranja v skladu z obstoječo prakso odločanja (**druga skupina**);
- iii. osredotočanje smernic na združljivost državne pomoči, da bi se izognili prekrivanju z obvestilom o pojmu pomoči (**tretja skupina**);
- iv. izboljšanje obstoječih ubeseditov in uskladitev opredelitev, da se poveča skladnost z uredbo o splošnih skupinskih izjemah brez spreminjanja vsebine pravil (**četrta skupina**).

Določbe smernic o tveganem financiranju namreč dopolnjuje uredba o splošnih skupinskih izjemah³, ki določa predhodno preverjanje izpolnjevanja pogojev glede združljivosti, na podlagi katerega lahko države članice izvajajo ukrepe državne pomoči brez predhodne priglasitve Komisiji. Komisija vzporedno z revizijo smernic o tveganem financiranju izvaja ciljno usmerjeno revizijo uredbe o splošnih skupinskih izjemah, ki bo vključevala tudi ciljno usmerjeno spremembo določb navedene uredbe, ki se nanašajo na tvegano financiranje, in bo zagotovila skladnost z revidiranimi smernicami o tveganem financiranju.

Revidirane smernice o tveganem financiranju vsebujejo naslednje ciljno usmerjene izboljšave:

Prva skupina: preureditev določb za izboljšanje berljivosti in lažjo uporabo

¹ Smernice o državni pomoči za spodbujanje naložb tveganega financiranja (UL C 19, 22.1.2014, str. 4).

² Na voljo na spletni povezavi: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/fitness_check_en.html

³ Uredba Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L 187, 26.6.2014, str. 1), zadnja sprememba: UL L 215, 7.7.2020, str. 3.

- a. Uveden je bil nov pododdelek 4.1 za konsolidacijo vseh zahtev, povezanih s predhodno oceno, ki so v veljavnih smernicah o tveganem financiranju navedene v več pododdelkih. S tem se izboljša struktura smernic o tveganem financiranju, državam članicam pa se zagotovi tudi večja jasnost.
- b. Oddelek 4 smernic o tveganem financiranju v zvezi z oceno združljivosti, ki se uporablja za ukrepe pomoči za tvegano financiranje, ki jih je treba prigrasiti Komisiji, je bil revidiran in vanj je bila vključena sodba Sodišča z dne 22. septembra 2020 v zadevi C-594/18 P⁴.

Druga skupina: dodatna pojasnitev specifične vsebine in ravni dokazov, potrebnih za dokazovanje specifičnega nedelovanja trga ali druge pomembne ovire pri dostopu do financiranja v skladu z obstoječo prakso odločanja

- a. Preverjanje ustreznosti je pokazalo, da imajo države članice težave s količinsko opredelitvijo likvidnostne vrzeli. Zato je zdaj zahteva po količinski opredelitvi likvidnostne vrzeli bolj sorazmerna, tj. odslej bo veljala le za sheme z največjimi zneski pomoči za posamezne upravičence. Zahteve revidiranih smernic o tveganem financiranju bi se zato razlikovale glede na okoliščine, in sicer:
  - v večini primerov (npr. mala podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo, inovativna podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo, podjetja, ki prejemajo pomoč več kot deset let po registraciji) je še vedno potrebna predhodna ocena, ki dokazuje specifično nedelovanje trga (ali drugo pomembno oviro pri dostopu do financiranja), vendar količinska opredelitev likvidnostne vrzeli ni več potrebna, če naložba na podjetje znaša manj kot 15 milijonov EUR, kar je prag iz uredbe o splošnih skupinskih izjemah;
  - za ukrepe tveganega financiranja, ki se nanašajo na finančne instrumente, pri katerih je udeležba zasebnih vlagateljev nižja od minimalnih deležev iz uredbe o splošnih skupinskih izjemah, bi morala predhodna ocena vsebovati tudi podrobno oceno ravni in strukture ponudbe zasebnega financiranja za vrsto upravičenega podjetja na zadevnem geografskem območju in dokazati, da ugotovljenega nedelovanja trga ali druge pomembne ovire ni mogoče obravnavati z ukrepi, oblikovanimi v skladu z zahtevami iz uredbe o splošnih skupinskih izjemah;
  - za naložbe tveganega financiranja, ki presegajo zgornjo mejo, določeno za posamezno upravičeno podjetje v uredbi o splošnih skupinskih izjemah (tj. 15 milijonov EUR), bi bilo treba v predhodni oceni količinsko opredeliti tudi likvidnostno vrzel (tj. raven nepokritih potreb upravičenih podjetij po finančnih sredstvih) zaradi ugotovljenega nedelovanja trga (ali druge pomembne ovire).

Ta predlog na splošno zmanjšuje upravno breme za države članice, vendar ohranja zahtevo po količinski opredelitvi za sheme, ki posameznim podjetjem zagotavljajo največje zneske pomoči. Za druge sheme je še vedno potrebna predhodna ocena, s katero se dokaže nedelovanje trga (ali druga pomembna ovira) v kombinaciji z

---

⁴ Sodba Sodišča z dne 22. septembra 2020, Avstrija/Komisija (Hinkley Point C), zadeva C-594/18 P, EU:C:2020:742.

drugimi zaščitnimi ukrepi, kar zagotavlja, da pomoč ostane sorazmerna z nedelovanjem trga (ali drugo pomembno oviro).

- b. Za fiskalne instrumente je bila v skladu s točko 149 smernic o tveganem financiranju celotna naložba na upravičenca omejena na 15 milijonov EUR, kot je določeno v uredbi o splošnih skupinskih izjemah. Vendar za finančne instrumente ta omejitev ne velja. Zato je bila ta točka smernic o tveganem financiranju usklajena s pravilom za finančne instrumente in zdaj omogoča tudi naložbe tveganega financiranja v višini nad 15 milijonov EUR s fiskalnimi instrumenti, če je to mogoče utemeljiti na podlagi predhodne ocene.

Tretja skupina: osredotočanje smernic na združljivost državne pomoči, da bi se izognili prekrivanju z obvestilom o pojmu pomoči

Komisija je leta 2016, dve leti po začetku veljavnosti smernic o tveganem financiranju iz leta 2014, v okviru svežnja za posodobitev državnih pomoči objavila obvestilo o pojmu pomoči. V njem je pojasnila, kako bi bilo po njenem mnenju treba razlagati pojem državne pomoči, določen v Pogodbi, vključno s tem, kdaj ukrep javne podpore ne pomeni državne pomoči, ker se izvaja pod običajnimi tržnimi pogoji. Navodila iz obvestila o pojmu pomoči v ta namen omogočajo črtanje oddelka 2.1 „Preskus gospodarskega subjekta“ revidiranih smernic o tveganem financiranju, da se racionalizira njihova vsebina v zvezi z ugotavljanjem združljivosti ukrepov pomoči.

Četrta skupina: izboljšanje obstoječih ubeseditvev in uskladitev opredelitev, da se poveča skladnost z uredbo o splošnih skupinskih izjemah

- a. Smernice o tveganem financiranju iz leta 2014 so vsebovale *ad hoc* opredelitev pojma „inovativno podjetje s srednje veliko tržno kapitalizacijo“, ki pomeni tista podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo, katerih stroški za raziskave in razvoj ter inovacije predstavljajo najmanj 15 % njihovih skupnih operativnih stroškov v najmanj enem od treh let pred prvo naložbo v okviru ukrepa državne pomoči za tvegano financiranje ali najmanj 10 % njihovih skupnih operativnih stroškov letno v treh letih pred prvo naložbo v okviru ukrepa državne pomoči za tvegano financiranje. Sedanje besedilo predlaga uskladitev te opredelitve z uredbo o splošnih skupinskih izjemah, tako da se „inovativna podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo“ opredelijo kot podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo, ki so hkrati „inovativna podjetja“ v smislu člena 2(80) uredbe o splošnih skupinskih izjemah. Posledično se lahko več podjetij s srednje veliko tržno kapitalizacijo šteje za „inovativna podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo“ in so zato upravičena do pomoči za tvegano financiranje v skladu s smernicami o tveganem financiranju, ker se lahko inovativni značaj, kot v uredbi o splošnih skupinskih izjemah, ugotovi z oceno zunanjega strokovnjaka, ki potrjuje to značilnost, ali kadar stroški raziskav in razvoja znašajo vsaj 10 % skupnih operativnih stroškov v vsaj enem od treh let pred pomočjo.
- b. V oddelku 3 o pomoči, ki jo je treba priglasiti, se predlaga sprememba sedanje točke 47(c), tako da bodo ukrepi, ki podjetjem omogočajo, da prejmejo pomoč za tvegano financiranje več kot deset let po registraciji, ocenjeni v skladu s smernicami o tveganem financiranju, medtem ko je v skladu z veljavnimi pravili to omejeno na več kot sedem let po njihovi prvi komercialni prodaji.

S tem naj bi se izognili negotovostim v zvezi z opredelitvijo „prve komercialne prodaje“, ki so bile izpostavljene med oceno v okviru preverjanja ustreznosti. Nadomestitev datuma „prve komercialne prodaje“ z datumom „registracije“ kot datumom začetka obdobja, v katerem lahko podjetja na splošno prejmejo pomoč za tvegano financiranje, bo poenostavila uporabo pravil, saj je registracijo lažje razlagati kot pa „prvo komercialno prodajo“. Za upravičena podjetja, za katera ne velja obveznost registracije, se desetletno obdobje upravičenosti začne takrat, ko podjetje bodisi začne svojo gospodarsko dejavnost bodisi postane davčni zavezanec zaradi svoje gospodarske dejavnosti. Poleg tega je uporaba datuma registracije kot izhodišča skladna z določenimi določbami uredbe o splošnih skupinskih izjemah (npr. členom 22 o pomoči za novoustanovljena podjetja).

Podaljšanje ustreznega časovnega obdobja s sedmih na deset let se predlaga zato, da bi se izognili dejanskemu skrajšanju obdobja upravičenosti, saj se registracija običajno opravi pred prvo komercialno prodajo. Študija, izvedena v okviru ocene, v zvezi s tem kaže, da je desetletno obdobje upravičenosti ustrezno, saj je bolj verjetno, da se bodo s težavami pri dostopu do financiranja srečevala MSP, ki so stara do deset let, kot pa bolj izkušena MSP.